

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

QUESTNIK

9
2023

Podobe gora in
narave Danila
Cedilnika - Dena

Z NAMI NA POT
**V hribe z javnim
prevozom**

130

SPD
1893
PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

9 770350 434008

4,40 €

IZ PLANINSKE ZALOŽBE - IZDELEK MESECA OKTOBRA

PLANINSKI VODNIK DOLENJSKA, BELA KRAJINA, NOTRANJSKA, Roman Mihalič

Planinski vodnik *Dolenjska, Bela krajina, Notranjska* je vodnik za vse, ki imate radi lažje in označene planinske poti. Segajo od Ljubljanske kotline do Kolpe, na Notranjsko mejo z visokima planotama Krma in Blok, na severu in vzhodu pa na reko Savo.

Vodnik je izšel s podporo Fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji.

Format: 120 x 160 mm; 160 strani, PVC ovitek, šivano s sukancem, okrogel hrbet

CENA: V času od 1. 10. 2023 do 31. 10. 2023 lahko vodnik kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 7,45 €* (redna cena: 14,90 €*).

*DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.

TURNO SMUČANJE, Tone Golnar

Vsi ljubitelji turnega smučanja, pa tudi tisti, ki se tega športa šele lotevate, boste v priročniku našli številne koristne teme in napotke. Novi priročnik o turnem smučanju zajema celovit pogled na tovrstno snežno aktivnost:

- predstavitev opreme in oblačil za turno smučanje,
- tehnika in taktika turnega smučanja,
- varnost gibanja v obstoječih snežnih razmerah,
- orientacija v gorah v snežnih razmerah,
- napotki za izbiro turnosmučarskega cilja, primerne nivoju smučarskega znanja,
- prva pomoč na turni smuki,
- obogateno besedilo z nazornimi fotografijami, skicami in tabelami.

Format: 160 x 240 mm; 224 strani, integralna šivana vezava

Priročnik bo izšel s pomočjo sofinanciranja Fundacije za šport. Na voljo bo predvidoma v drugi polovici oktobra.

Redna cena: 29,90 €. V prednaročilu, ki velja do izida, bo priročnik mogoče kupiti z 20-odstotnim popustom, po ceni 23,92 €.

INFORMACIJE · NAKUP · NAROČILA

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja osemnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.

123. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl,

Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate,

Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Šteinbuch

ZUNANJI SODELAVCI

Peter Šilak, Mitja Filipič, Jurij Ravnik, Miha Pavšek

LEKTORIRANJE

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško,

Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4300 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije,

Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana,

po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali

po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu:

<https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Transakcijski račun PZS

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDLSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 44 EUR, 68 EUR za tujino, posamezna številka 4,40 EUR, poletna številka 4,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika (33,00 EUR). Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FS Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

Moja podoba, olje

Slika Danilo Čedilnik - Den

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navdilih iz te revije.

Zgodba v zgodbi

»Pozdravljeni, v avgustovski poplavi mi je voda uničila zadnji Planinski vestnik 7-8, ki ga še nismo prebrali. Bi se dalo dobiti nov izvod?« Vam zveni nekako znano? Veste, za kaj gre? Gotovo da. Tole pismo smo dobili pred kratkim in zvesti bralki seveda poslali nov izvod. Verjetno se sliši čudno, a tega pisma sem se po svoje razveselil. Seveda nikakor ne zaradi tega, ker je imela bralka poplavljen dom, pač pa zato, ker ljudem ni vseeno - za knjige, revije. Zato, ker radi berejo našo revijo.

»Sem mislil, da sem veliko izgubil. Ko sem se po avgustovskih poplavah peljal po pitno vodo v Moste in se postavil s kanto v vrsto, sem spoznal, da je izguba podatkov na disku neprimerljiva s tistim, kar se je zgodilo poplavljenecem.« To je pa iz še enega pisma, ki kaže na čase, skozi katere smo se prebijali te mesece v naši državi. Ko sem iskal fotografije za zbornik PD Kamnik, mi je to napisal alpinist Marko Prezelj, za katerega vem, da se mu je pred časom pokvaril zunanji disk, s katerega mu ni uspelo dobiti ničesar več. Ti stavki povedo veliko, pravzaprav vse.

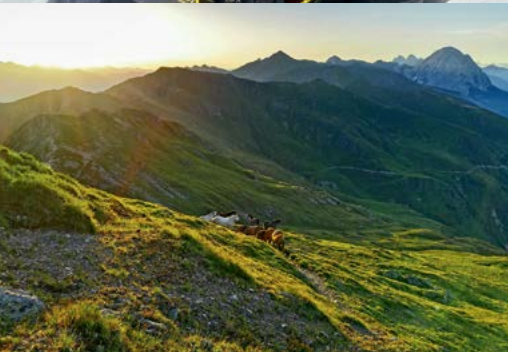
O čem pišem, seveda vsi dobro veste: v noči na 4. avgust 2023 je Slovenijo doletela povodenj, ki ji še nismo bili priča. Koliko povzročene škode, zalitih domov, da ne govorim o povsem izgubljenih hišah ... Kdor tega ni doživel, si težko predstavlja, v kakšnih stiskah so se znašli ljudje. Kdor tega ni videl v živo, prav tako. Težki časi so iz ljudi izvabili dobre lastnosti, solidarnost, željo pomagati, kar je res lepo. Všeč mi je bilo razmišljanje vremenarja Andreja Velkavrha: »Ne predstavljam si, da ti odnese hišo. Kaj avtomobili, to že nekako gre. A ko nimaš kam! In potem razmišljam, kaj lahko naredim. Ali imam pravico doma v miru delati na vrtu, iti popoldne na kolo in uživati v skoraj dobesedno neokrnjeni naravi tu naokoli, iti na koncert, za katerega imam karte že dolgo rezervirane? Saj, nič ne bo pomagalo, če ne bom šel, če bom ves čas žalosten, obupan. Odzivi ljudi so različni. Neverjetni, pa tudi nezainteresirani, čeprav si težko predstavljam, da se koga ne bi dotaknilo.«¹

Tudi sam v teh časih nisem hodil po hribih in izzival kakšne nesreče, kajti prav vsakemu se lahko zgodi in bi potem po nepotrebnem obremenjeval zdravstvene in druge službe. Niso bili časi za rekreacijo, pač pa za nudenje pomoči, po svojih zmožnostih. Že takoj tisti petek sem se v ekipi štirih gorskih reševalcev poskušal prebiti iz Stranj proti Kraljevemu hribu, kjer je bilo odrezanih 30 turistov, pa nismo prišli daleč. Ko smo prečkali podivjani potok Črna, visok vsaj pet metrov - v normalnih pogojih pa komaj meter - sem napačno ocenil, do kod sežejo naplavine, in se naenkrat znašel v vodi do ramen. Neverjetno težko se je bilo potegniti ven. Izkušnja, ki ni bila prav nič prijetna. Ko so me kolegi na to temo zbadali, sem jim rekel, da sem gorski, ne pa vodni reševalec. Dva dni po povodnji sem bil v ekipi, ki je prečesala Veliko planino v iskanju turistov, ki so še ostali tam. Kakšna izkušnja! Kot bi hodil po močvirju, tako je bilo ponekod mokro. Priznam, da naših uničenih društvenih prostorov GRS Kamnik nisem mogel priti pogledat, dokler niso bili vsaj za silo očiščeni. Preprosto bi mi bilo preveč hudo. Večina avgusta je šla potem za intenzivno čiščenje tistega, kar je ostalo. To je moja »zgodba v zgodbi«.

V tokratni osrednji temi pišemo o čudovitih slikah Danila Čedilnika - Dena, o katerem oziroma o katerega delih je pravi esej napisal sociolog kulture Igor Škamperle. Razstave sicer ni več, slike pa so ostale in s tem prispevkom jih nekaj tudi ohranjamo. Morda se bo komu zdelo, da niso ravno časi za kulturo, pa smo se vseeno odločili pisati ravno o tem. Še namig: kdor se bo lotil podrobnejšega pregleda nekaterih slik, bo lahko presenečen, kajti odkril bo zanimive podrobnosti, med drugim skrito kačo, Šmarno goro, pa Kočno in Grintovec ter celo avtorjev EKG ... To pa je Denova »zgodba v zgodbi«.

Vladimir Habjan

¹ Dnevnik, 11. 8. 2023.

UVODNIK

1 Zgodba v zgodbi

Vladimir Habjan

PLAMINSKA KULTURA

4 Podobe gora in narave v slikarskem delu

Igor Škamperle

POTOPIŠ

12 Pravljična dežela, ki to ni

Marinka Drennik

INTERJUJU

20 Andrej Gradišnik

Marta Krejan Čokl

DALJINSKE POTI

26 Sončni vzhodi in lepi razgledi

Anja Klančnik

Z NAMI NA POT

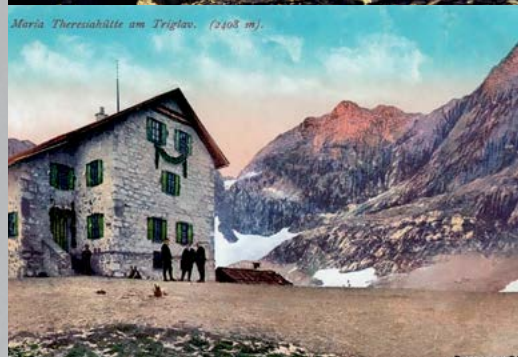
32 Peš iz dolin do višin

Matej Gabrovec,
Irena Mrak, Jernej Tiran

ZGODBE IZPOD HIMALAJE

41 Sveta jezera

Matjaž Čuk

INTERJUJ

44 Maja Kuzma Ganič

Vladimir Habjan

ODPRAVA

48 Skregana, vendar srečna odprava

Janez Marinčič

LITERATURA

53 Osvetlitev delovanja Kranjske podružnice DÖAV

Dušan Škodič

STRIP

56 Cojzova koč na Kokrskem sedlu

Urša Godec, Matjaž Bertoncely

INTERJUJ

58 Urša Godec

Vladimir Habjan

PRIZNANJE

59 Viki Grošelj med Rock & Ice Stars

Mire Steinbuch

ZDRAVJE IN GORE NEKOČ

61 Ugodni učinki gibanja v gorah

Mojca M. Peternel

- 62 NOVICE IZ VERTIKALE
- 67 ŠPORTNOPLEZALNE NOVICE
- 67 PISMA BRALCEU
- 68 LITERATURA
- 71 PLANINSKA ORGANIZACIJA
- 75 U SPOMIN

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI**